

U S T A W A

z dnia

o szczególnych zasadach zwrotu przez jednostki samorządu terytorialnego środków europejskich uzyskanych na realizację ich zadań oraz dokonywania przez nie rozliczeń w podatku od towarów i usług oraz o zmianie ustawy o finansach publicznych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa szczególne zasady dokonywania:

- 1) rozliczeń pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a Skarbem Państwa z tytułu środków uzyskanych przez nią w ramach programów finansowanych ze środków europejskich na realizację jej zadań w zakresie inwestycji oraz zwrotu tych środków do budżetu państwa w przypadku zmiany kwalifikowalności wydatków na skutek wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 29 września 2015 r. w sprawie C-276/14 Gmina Wrocław przeciwko Ministrowi Finansów¹⁾ zwanego dalej "wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości";
- 2) przez jednostki samorządu terytorialnego rozliczeń w podatku od towarów i usług za okres rozliczeniowy upływający 30 czerwca 2016 r. oraz okresy rozliczeniowe poprzedzające ten okres;
- 3) przez jednostki samorządu terytorialnego korekty rozliczeń w podatku od towarów i usług za okres rozliczeniowy upływający 30 czerwca 2016 r. oraz okresy rozliczeniowe poprzedzające ten okres, nieobjęte przedawnieniem, w których jednostka samorządu terytorialnego rozliczała się bez samorządowych jednostek budżetowych lub samorządowych zakładów budżetowych.

Art. 2. 1. Użyte w ustawie określenia, a w szczególności: podatek od towarów i usług, podatnik, podatek należny, podatek naliczony, faktura, mają znaczenie nadane im w ustawie

¹⁾ EU:C:2015:635.

z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej "ustawą o podatku od towarów i usług".

2. Poza określeniami zdefiniowanymi w ustawie o podatku od towarów i usług ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) jednostce organizacyjnej – rozumie się przez to utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego samorządową jednostkę budżetową lub samorządowy zakład budżetowy;
- 2) środkach europejskich - rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.³⁾);
- 3) wydatku kwalifikowalnym – rozumie się przez to wydatek, o którym mowa w art. 5 pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z 2015 r. poz. 349, 1240 i 1358), zwaną dalej "ustawą o polityce rozwoju", poniesiony przez jednostkę samorządu terytorialnego lub jej jednostkę organizacyjną finansowany ze środków europejskich.

Rozdział 2

Rozliczenie środków europejskich

Art. 3. 1. Jednostka samorządu terytorialnego lub jej jednostka organizacyjna, będąca beneficjentem projektu finansowanego z udziałem środków europejskich, nie jest obowiązana do zwrotu tych środków w takim zakresie, w jakim skutek wyroku Trybunału Sprawiedliwości nastąpiła zmiana wysokości wydatku kwalifikowalnego związanego z zakupem tych towarów i usług.

2. Przepis ust. 1 stosuje się pod warunkiem że jednostka samorządu terytorialnego:

- 1) w odniesieniu do zakupów tych towarów i usług nie dokonała obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, również w ramach korekty deklaracji, o której mowa w art. 86 ust. 13 oraz w trybie art. 91 ust. 7-7d ustawy o podatku od towarów i usług, oraz

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1342, 1448, 1529 i 1530, z 2013 r. poz. 35, 1027 i 1608, z 2014 r. poz. 312, 1171 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 211, 605, 978, 1223 i 1649.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358 i 1513.

2) złożyła do naczelnika urzędu skarbowego do 31 stycznia 2016 r. oświadczenie według wzoru określonego w załączniku nr 1 do ustawy o spełnieniu warunku, o którym mowa w pkt 1.

3. Przepis ust. 1 dotyczy wyłącznie wydatków kwalifikowalnych obejmujących podatek od towarów i usług poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne, zgodnie z już zawartymi i nierozliczonymi na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, umowami o dofinansowaniu, o których mowa w przepisach ustawy o polityce rozwoju.

Art. 4. 1. Jeśli jednostka samorządu terytorialnego dokonała obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, również w ramach korekty deklaracji, o której mowa w art. 86 ust. 13 oraz w trybie art. 91 ust. 7-7d ustawy o podatku od towarów i usług, w przypadku zmiany wysokości wydatku kwalifikowalnego, o której mowa w art. 3, jest ona obowiązana do zwrotu środków europejskich:

- 1) w terminie miesiąca, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy - jeśli obniżenia tego dokonano przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
- 2) w terminie miesiąca, licząc od dnia dokonania obniżenia, jeśli miało ono miejsce od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, środki europejskie podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków do dnia dokonania ich zwrotu.

Rozdział 3

Zasady dokonywania przez jednostki samorządu terytorialnego rozliczeń w podatku od towarów i usług za okres rozliczeniowy upływający 30 czerwca 2016 r. oraz okresy rozliczeniowe poprzedzające ten okres

Art. 5. 1. Podatek od towarów i usług w zakresie działalności gospodarczej wykonywanej przez jednostki organizacyjne za okres rozliczeniowy upływający 30 czerwca 2016 r. oraz okresy rozliczeniowe poprzedzające ten okres może być rozliczany bezpośrednio przez te jednostki, jeżeli taki sposób rozliczenia był stosowany przez jednostki samorządu terytorialnego na 29 września 2015 r.

2. Przepis ust. 1 stosuje się pod warunkiem, że do 31 stycznia 2016 r. jednostka samorządu terytorialnego złoży oświadczenie do właściwego dla niej naczelnika urzędu skarbowego według wzoru określonego w załączniku nr 2 do ustawy.

3. Dopuszczalny jest wybór wcześniejszej niż wymieniona w ust. 2 daty, do której podatek od towarów i usług będzie rozliczany odrębnie, w tym również daty przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Jednostki organizacyjne, w odniesieniu do których złożono oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 i 3, i których sprzedaż na 29 września 2015 r. korzystała ze zwolnienia, o którym mowa w art. 113 ustawy o podatku od towarów i usług, mogą nadal, rozliczając odrębnie podatek od towarów i usług, korzystać z tego zwolnienia na warunkach określonych w tym przepisie, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2015 r., nie dłużej jednak niż do 30 czerwca 2016 r. W przypadku wybrania daty wcześniejszej, do której podatek od towarów i usług będzie rozliczany odrębnie, zwolnienie obowiązuje do tej daty.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy na 29 września 2015 r. w jednostkach samorządu terytorialnego podatek od towarów i usług był rozliczany odrębnie jedynie przez samorządowe zakłady budżetowe.

Art. 6. 1. Jednostka samorządu terytorialnego, która rozpoczęła w roku 2015 lub 2016 rozliczanie podatku od towarów i usług wraz z wszystkimi utworzonymi przez siebie jednostkami organizacyjnymi, do końca tego roku przyjmuje dla celów proporcjonalnego odliczenia, o którym mowa w art. 90 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług, proporcję wyliczoną odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej, w tym dla urzędu obsługującego jednostkę samorządu terytorialnego, działającego w formie samorządowej jednostki budżetowej, zgodnie z art. 90 ust. 3-6, 9a i 10 ustawy o podatku od towarów i usług, w przypadku wykonywania przez tą jednostkę czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług oraz czynności zwolnionych od tego podatku.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeśli jednostka organizacyjna korzystała ze zwolnienia, o którym mowa w art. 113 ustawy o podatku od towarów i usług, lub świadczyła wyłącznie czynności zwolnione od podatku od towarów i usług, o których mowa w art. 43 ustawy o podatku od towarów i usług, z tym że proporcja o której mowa w art. 90 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług wyliczana jest zgodnie z art. 90 ust. 8 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, bez konieczności uzgadniania jej z naczelnikiem urzędu skarbowego.

3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego rozpoczęła przed 2016 r. rozliczanie podatku od towarów i usług wraz z utworzonymi przez siebie jednostkami budżetowymi, natomiast w roku 2015 lub 2016

rozpoczęła rozliczanie podatku od towarów i usług wraz z utworzonymi przez siebie zakładami budżetowymi.

Art. 7. 1. Jednostki samorządu terytorialnego, których jednostki organizacyjne dokonujące sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, zobowiązane były zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień poprzedzający dzień podjęcia wspólnego rozliczania do prowadzenia ewidencji obrotu i kwot podatku należnego z tego tytułu przy zastosowaniu kas rejestrujących, mogą nadal wykorzystywać kasy, których fiskalizacji dokonały te jednostki organizacyjne, nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 2018 r.

2. Do 31 grudnia 2016 r. zwalnia się jednostki samorządu terytorialnego z obowiązku ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących w zakresie czynności wykonywanych przez utworzone przez nie jednostki organizacyjne, które w dniu poprzedzającym dzień podjęcia wspólnego rozliczania korzystały ze zwolnienia z tego obowiązku.

3. Jednostka samorządu terytorialnego, która będzie zobowiązana do rozpoczęcia ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących od 1 stycznia 2017 r. i która rozpocznie to ewidencjonowanie w obowiązujących terminach może odliczyć od podatku należnego kwotę wydatkowaną na zakup każdej z kas rejestrujących zgłoszonych na dzień rozpoczęcia (powstania) obowiązku ewidencjonowania w wysokości 90% jej ceny zakupu (bez podatku od towarów i usług), nie więcej jednak niż 700 zł. Przepis stosuje się do kas zakupionych do 31 grudnia 2017 r.

Art. 8. Z dniem, od którego jednostki organizacyjne utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego nie rozliczają już podatku od towarów i usług odrębnie od jednostki samorządu terytorialnego naczelnik urzędu skarbowego na podstawie otrzymanego oświadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 2, z urzędu wykreśla je z rejestru jako podatnika VAT bez konieczności zawiadamiania ich.

Art. 9. Jednostka samorządu terytorialnego, której jednostki organizacyjne rozliczały się jako odrębni podatnicy, wstępuje z dniem podjęcia wspólnego rozliczania, we wszystkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki swoich jednostek organizacyjnych, które przestały być wyodrębnionymi podatnikami – w zakresie, w jakim dotyczą one podatku od towarów i usług, również w odniesieniu do rozliczeń za okresy przed podjęciem wspólnego rozliczania.

Rozdział 4

Zasady dokonywania przez jednostki samorządu terytorialnego korekty rozliczeń w podatku od towarów i usług za okres rozliczeniowy upływający 30 czerwca 2016 r. oraz okresy rozliczeniowe poprzedzające ten okres, nieobjęte przedawnieniem, w których jednostka samorządu terytorialnego rozliczała się odrębnie od samorządowych jednostek budżetowych lub samorządowych zakładów budżetowych

Art. 10. 1. Jednostka samorządu terytorialnego w związku z rozciągnięciem wspólnego rozliczania na przeszłe okresy rozliczeniowe, do okresu rozliczeniowego upływającego 30 czerwca 2016 r. włącznie, nieobjęte przedawnieniem, w których jednostka samorządu terytorialnego rozliczała się bez samorządowych jednostek budżetowych lub samorządowych zakładów budżetowych może w terminie roku, licząc od końca roku, w którym wejdzie w życie niniejsza ustawa, odpowiednio dokonać korekty rozliczeń podatku od towarów i usług na zasadach przewidzianych w ustawie o podatku od towarów i usług oraz ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.⁴⁾) zwanej dalej "Ordynacja podatkowa".

2. Przepis ust. 1 stosuje się pod warunkiem:

- 1) przedłożenia naczelnikowi urzędu skarbowego wykazu wszystkich jednostek organizacyjnych, z podaniem nazwy oraz numeru identyfikacji podatkowej,
- 2) uwzględnienia w korektach rozliczeń wszystkich jednostek organizacyjnych,
- 3) złożenia korekt za wszystkie okresy rozliczeniowe nieobjęte przedawnieniem, w których jednostka samorządu terytorialnego rozliczała się odrębnie od swoich jednostek organizacyjnych,
- 4) złożenia oświadczenia według wzoru określonego w załączniku nr 3 do ustawy, czy korekta obejmuje wydatki, w odniesieniu do których jednostka samorządu terytorialnego nie była zobowiązana, na podstawie art. 3, do zwrotu środków europejskich,
- 5) pisemnego uzasadnienia przyczyn dokonania korekty.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1296, 1311 i 1649.

Art. 11. 1. Korekta, o której mowa w art. 10, zastępuje wszystkie rozliczenia dla celów podatku od towarów i usług złożone przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz utworzone przez nią jednostki organizacyjne.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do okresów rozliczeniowych objętych decyzją ostateczną.

Art. 12. 1. Jednostka samorządu terytorialnego dokonując korekty, o której mowa w art. 10, jest obowiązana do uwzględnienia podstawy opodatkowania oraz kwoty podatku należnego z tytułu sprzedaży dokonywanej przez wszystkie jednostki organizacyjne.

2. W przypadku jednostek organizacyjnych, które dotychczas korzystały ze zwolnienia od podatku od towarów i usług na podstawie art. 113 ustawy o podatku od towarów i usług, podstawę opodatkowania oraz wysokość podatku należnego ustala się zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 85 i art. 146b ustawy o podatku od towarów i usług.

3. Jednostka samorządu terytorialnego dokonując korekty, o której mowa w art. 10, nie jest zobowiązana do wystawienia faktur, w tym faktur korygujących w przypadku, o którym mowa w ust. 2, chyba że w terminie 3 miesięcy licząc od końca miesiąca, w którym dokonano korekty nabywca zażądał wystawienia takiej faktury.

4. Fakturę lub fakturę korygującą, o których mowa w ust. 3, wystawia się nie później niż 15. dnia od dnia zgłoszenia żądania.

Art. 13. Jednostka samorządu terytorialnego dokonując korekty, o której mowa w art. 10:

- 1) uwzględnia zakres wykorzystywania towarów i usług do działalności gospodarczej obliczany zgodnie z:
 - a) art. 86 ust. 1 i ust. 7b ustawy o podatku od towarów i usług w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r, oraz
 - b) art. 86 ust. 2a i ust. 7b ustawy o podatku od towarów i usług w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2016 r.- odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej – w przypadku wykonywania przez tę jednostkę czynności w ramach działalności gospodarczej oraz pozostających poza tą działalnością,
- 2) uwzględnia proporcję wyliczaną zgodnie z art. 90 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej – w przypadku wykonywania przez

tę jednostkę czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług i czynności zwolnionych od tego podatku,

- 3) dokonuje korekty odpowiednio zgodnie z art. 90a i 90c oraz 91 ustawy o podatku od towarów i usług odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej – w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w tych przepisach.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 14. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Samorządowy zakład budżetowy może otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług związanego z tym zakładem.”;

- 2) w art. 16 w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług, z tym, że ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia podatku związanego z tym zakładem”.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 15. 1. Postępowania w podatku od towarów i usług prowadzone z urzędu lub wszczęte na wniosek zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej lub przepisami o kontroli skarbowej w odniesieniu do jednostek organizacyjnych prowadzi się dalej w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, które utworzyły te jednostki organizacyjne.

2. Postępowanie obejmuje tylko rozliczenie jednostki organizacyjnej.

3. W przypadku gdy w toku postępowania jednostka samorządu terytorialnego złoży korekty, o których mowa w art. 10, postępowanie obejmuje rozliczenie jednostki samorządu terytorialnego wraz z utworzonymi przez siebie jednostkami organizacyjnymi.

⁵⁾ jak w przypisie 3.

4. W przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego w trakcie postępowania, o którym mowa w ust. 1, złoży oświadczenie o planowanym dokonaniu korekty, o której mowa w art. 10, postępowanie zawiesza się do czasu złożenia tych korekt, nie dłużej jednak niż do końca 2017 r.

5. W przypadku złożenia korekt, o których mowa w ust. 3, postępowanie obejmuje rozliczenie wspólne jednostki samorządu terytorialnego wraz z utworzonymi przez nią jednostkami organizacyjnymi.

6. W przypadku niezłożenia korekt w terminie, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis ust. 2.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.